

Bölüm 6

İŞYERİ ORTAMININ BİYOLOJİK RİSK ETKENLERİ

Prof. Dr. Ferdi TANIR

İşyeri ortamlarında çalışanların sağlığı için risk etkeni olan biyolojik risk etkenleri-faktörleri, sağlık kurumları çalışanları başta olmak üzere biyolojik etkenleri içeren laboratuvarlar, tarım, tekstil gibi sektörlerdeki çalışanları daha çok ilgilendirmektedir.

6.1 Tanımlar

- 1. Biyolojik etkenler:** Herhangi bir enfeksiyona, alerjiye veya zehirlenmeye neden olabilen, mikroorganizmalar, hücre kültürleri ve insan parazitleridir.
- 2. Mikroorganizma:** Genetik materyali eşleme veya aktarma yeteneğinde olan mikrobiyolojik canlı.
- 3. Hücre kültürü:** Çok hücreli organizmalardan türetilmiş hücrelerin in-vitro laboratuvar da olarak geliştirilmesidir.

6.2 Biyolojik Risk Etkenleri

Bütün patolojik organizma grupları biyolojik etken olabilmektedir. Bu gruplar:

1. Bakteriler
2. Virüsler
3. Mantarlar
4. Parazitler

Bu faktörler başlıca bulaşıcı hastalıkların etkenleri olup en sık görülenleri; Tetanos, Şarbon, Brusella, Kuduz, Tüberküloz, Viral Hepatitler(A,B,C) ve barsak parazitleridir. Ayrıca AIDS, Toksoplazmozis, Ekinokokkozis, Ruam, C. Jacobs, Tularemi, Veba, Psittakkozis, Leptospirozis, Ensefalitler, Kızamık ve Q ateşi hastalıkları olarak sıralanırlar.

d. Bildirimlerde:

1. İşyerinin unvan ve adresi.
2. İşyerinde İSG'den sorumlu kişilerin adı, soyadı, unvanı ve yeterlilikleri.
3. Risk değerlendirmenin sonucu.
4. BRE türleri.
5. Öngörülen korunma ve önleme tedbirleri bulunacaktır.

6.8.2.4 Koruyucu Aşı Uygulama Kılavuzu (Ek-VII)

- Biyolojik etkenlere maruz kalanlar, etkene karşı etkili bir aşı varsa aşılanacaktır
- İşçiler, aşılanmanın ve aşılanmamanın sakıncaları ve yararları hakkında bilgilendirilecektir
- Aşılama bedeli çalışana yüklenmeyecektir
- İstendiğinde yetkililere gösterilmek üzere bir aşılama belgesi düzenlenecektir

Kaynaklar

1. Avrupa Birliğinin 18/9/2000 tarihli ve 2000/54/EC sayılı Konsey Direktifi
2. 4857 Sayılı İş Kanunu, 10.06.2003 tarih ve 25134 sayılı Resmi Gazete.
3. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü-ÇSGB İSGGM, 6331 sayılı “İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu” 30.06.2012 tarih ve 28339 sayılı Resmi Gazete.
4. ÇSGBİSGGM, “İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği” 26.12.2012 tarih ve 28509 sayılı Resmi Gazete.
5. ÇSGBİSGGM, “İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği” 29.12.2012 tarih ve 28512 sayılı Resmi Gazete.
6. ÇSGBİSGGM, “İSG Risk Değerlendirme Yönetmeliği” 29.12.2012 tarih ve 28512 sayılı Resmi Gazete.
7. ÇSGBİSGGM, “İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik” 29.12.2012 tarih ve 28512 sayılı Resmi Gazete.
8. ÇSGBİSGGM, “Biyolojik Etkenlere Maruziyet Risklerinin Önlenmesi Hakkında Yönetmelik” 15.06.2013 tarih ve 28678 sayılı Resmi Gazete.
9. ÇSGBİSGGM, “İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik” 18.06.2013 tarih ve 28681 sayılı Resmi Gazete.
10. ÇSGBİSGGM, “Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik” 02.07.2013 tarih ve 28695 sayılı Resmi Gazete.
11. ÇSGBİSGGM, “İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik” 20.07.2013 tarih ve 28713 sayılı Resmi Gazete.